

מסך העשן של הדאחיה: הלוגיקה של הסתרת האבידות בחיזבאללה

06.05.2026 | ד"ר יוסי מנשרוף | written by

בעימות האסטרטגי בין ישראל לחיזבאללה, מספר החללים אינו רק נתון סטטיסטי של שכול, אלא נכס אסטרטגי במערכת ניהול הנרטיב. בעוד שישראל מפרסמת הודעות פינוי לפני תקיפה בסביבה אזרחית כדי לצמצם את הנפגעים האזרחיים, חיזבאללה מאמץ גם במלחמה הנוכחית מדיניות של עמימות שיטתית בנוגע להיקף אבידותיו. מדיניות זו היא מנגנון הישרדותי שנועד לגשר על הפער המתרחב בין הבטחות הארגון לבין המציאות המדממת בשטח.

שימור מיתוס "הניצחון האלוהי" אל מול שחיקה פנימית

ליבת נרטיב חיזבאללה נשענת על אתוס ה"מקאומה" (התנגדות) כוח בלתי מנוצח הפועל בחסות דתית. חשיפת היקף האבידות האמיתי עלולה לסדוק את דימוי "הניצחון האלוהי" שהארגון עמל לשווק. חיזבאללה הסתיר גם בעבר את היקף האבידות שספג, למשל במלחמת לבנון השנייה, ובכלל זה את מספר ההרוגים והפצועים. ואולם, הארגון רגיש לביקורת כיום יותר מאי פעם: לאחר שגרר את לבנון למלחמה שלישית הרסנית, עוד בטרם הספיקה להשתקם מהריסות המלחמה ומהחורבן הכלכלי, חיזבאללה חושש מסחף ביקורתי הן מצד המדינה והחברה בלבנון, ובמיוחד מקרב הציבור השיעי. למרות שהארגון משמר את אחיזתו בבסיס השיעי בזכות תלות כלכלית וחברתית בו, ניתן לזהות תסיסה גם בדרום לבנון. הסתרת היקף האבידות היא דרך של הארגון למנוע מהביקורת הזו להפוך לאיום ממשי על יציבותו.

מניעת נכסים מודיעיניים מישראל

במישור המבצעי, חשיפת רשימות ההרוגים היא "מתנה" מודיעינית לצה"ל. עמימות מאפשרת לחיזבאללה לשמר ערפל קרב לגבי אפקטיביות התקיפות הישראליות. כל חשיפה של חלל בדרג פיקודי או ביחידות עילית (כמו כוח רדואן) מאפשרת לישראל לאמת את דיוק הפגיעה בשדרת הפיקוד ולזהות נקודות תורפה במבנה המבצעי של הארגון. עבור חיזבאללה, אי-ידיעה של האויב היא מכפיל כוח שנועד להסתיר את עומק הפגיעה ביכולותיו.

הנדסת נתונים ולחץ בינלאומי: המניפולציה הסטטיסטית

נדבך מרכזי באסטרטגיה זו, כפי שעולה גם מניתוחי מרכז "עלמא", הוא הטמעת פעילי הארגון שנהרגו בתוך רשימות הנפגעים האזרחיים. חיזבאללה מפעיל כאן מניפולציה כפולה: הוא מסתיר את שחיקת הכוח הצבאי שלו ובו בזמן מנפח את מספר הדיווחים על אבדות אזרחיות. המטרה היא לייצר לחץ בינלאומי ומשפטי על ישראל, תוך שימוש בלוחמה תודעתית כדי לכפות הפסקת

אש שתציל את הארגון מאתגר משמעותי.

אי מתן דין וחשבון כביטוי לאופי הארגון

בסופו של דבר, מדיניות זו משקפת את אופיו המהותי של חיזבאללה כארגון טוטליטרי שאינו חייב דין וחשבון לאיש בלבנון, לא למדינה ולא לעדה השיעית. המחויבות היחידה לדיווח אמת קיימת כלפי הפטרון בטהראן. כלפי פנים, הארגון ממשיך לפעול כגוף סגור המדכא שקיפות, מתוך הבנה שהאמת היא האויב הגדול ביותר של הנרטיב שהוא מבקש להנחיל.

לסיכום, העמימות של חיזבאללה אינה סימן לעוצמה, אלא עדות לפגיעותו. זהו ניסיון לשמר תמונת ניצחון מלאכותית מול מציאות של שחיקה והרס, מתוך ידיעה שחשיפת האמת עלולה להוביל להתפרקות המיתוס שעליו הוא נשען. במציאות זו, טוב תעשה ישראל אם תקדיש מאמצים לחשיפת היקף הפגיעה בחיזבאללה ולהטמעתו בקרב הציבור בלבנון, כדי להחלישו ולהגביר את הפגיעה במעמדו.

חשיפה כזו תועיל לישראל גם מול קולות במערב המוחים על היקף הפגיעה באזרחים לבנונים מצד ישראל. הקולות הגוברים מצד חוגים שונים בלבנון בעד קידום הסכם שלום עם ישראל משקפים את ה"פרטנר" הפוטנציאלי הקיים בלבנון, שעל ישראל לפעול רבות כדי לחזקו. חשיפת עומק הפגיעה בחיזבאללה תסייע לשרת את האינטרס הישראלי המובהק הזה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 05 במאי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.